

Crítica

AICART i HEREU, Francesc; NOLLA i BRUFAU, Josep M.; VIVÓ i LLORCA, Jordi: *La Plana Basarda (Santa Cristina d'Aro, Baix Empordà): Història i arqueologia d'un jaciment maleït*. Girona: Institut del Patrimoni Cultural de la Universitat de Girona, 2007, 95 p.

ALEMANY, Sílvia; BARNIOL, Montse [coordinadors]: *Mirant Gaziel: Recreació en imatges dels escenaris literaris*. Sant Feliu de Guíxols / Girona: Museu d'Història / Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols / Diputació de Girona, 2007, 31 p.

ARBO, Carlos: *Lloret de qualitat*. Girona: CCG Edicions, 2008, 312 p.

ARIMANY, Gemma: *De portes endins*. Girona: CCG Edicions, 2008, 88 p.

ARXIU HISTÒRIC DEMARCACIÓ DE GIRONA COAC: *Josep Esteve i Corredor (1896-1965): Fons d'arxiu*. Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Demarcació de Girona, 2007, 111 p.

BADIA-HOMS, Joan; CAMPS, Teresa; SEGURANYES, Mariona; FORTS PLANA, Irene [coord.]; ROVIRAS, Antoni [coord.]: *Francesc Gimeno i els paisatges del Montgrí*. Torroella de Montgrí: Museu de la Mediterrània Can Quintana / Museu d'Art de Girona, 2007, 143 p.

BAGUÉ, Gerard: *Girona, guia*. Menorca / Barcelona: Triangle Postals / Grafos, 2007, 155 p.

BALL-LLOSERÀ, Lluís: *El Llibre de la Crosa*. Girona: Josep-Maria Pascual, 2007, 75 p.

BARRIENDOS RODRÍGUEZ, Joaquín: *Geoestètica i translocalitat: Polítiques de representació, globalització de la diversitat cultural i internacionalització de l'art contemporani*. Girona: Fundació Espais d'Art Contemporani, 2007, 211 p.

BERENGUER, Josep Manuel: *Luci, sin nombre y sin memoria: Reflejos electrónicos de un manglar lejano*. Camallera: Nau Còclea, 2007, 81 p.

BERGA, Miquel: *Rastres de temps: Rostres de ciutat*. Girona: Ajuntament de Girona, 2007, 62 p.

Un estudi local modèlic

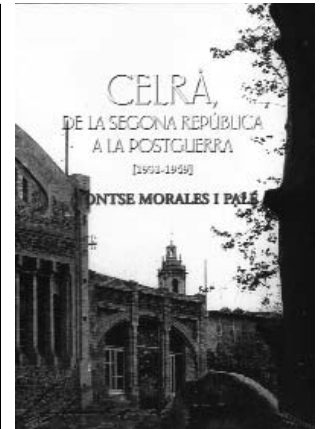
MORALES I PALÉ, Montse
Celrà, de la Segona República a la postguerra (1931-1949).
Col·lecció Francesc Eiximenis, 8.
Diputació de Girona.
Girona, 2007. 260 pàgines.

Un nou estudi sobre la Guerra Civil, els seus antecedents i les seves conseqüències, de la qual recentment s'han commemorat els 70 anys del seu inici, passa a engrossir el panorama bibliogràfic gironí dels darrers mesos; en aquest cas, centrat en la localitat de Celrà, una població gironina de llarga i densa història. La seva autora és Montse Morales, estudiosa i historiadora vinculada al Taller d'Història de Celrà, un centre d'estudis locals amb una ja llarga trajectòria i que els darrers anys ha elaborat una munió d'importants estudis d'història sobre la població, alguns dels quals són ja referents en el marc de la historiografia local catalana.

Aquest monografia, tal com esmenta la mateixa autora en el pròleg de la publicació, és el final d'un llarg camí que va iniciar l'any 2002 quan rebé l'encàrrec, juntament amb el mateix Taller d'Història de Celrà, d'organitzar una exposició fotogràfica i documental sobre els temps de la II República i la Guerra Civil a la localitat,

que finalment, i amb un gran èxit de públic, va veure la llum l'any 2003 en el marc dels actes programats per la Festa Major. Posteriorment, la concessió d'una beca de recerca del Patronat Francesc Eiximenis va permetre a l'autora aprofundir en un terreny que coneixia bé, millor que ningú. Ara, després de diversos anys d'intensa recerca, tenim a les mans el fruit dels seus esforços, llargs i costeruts, però constants i exemplarment treballats.

L'estudi, elaborat bàsicament a partir d'informació oral, documental i fotogràfica d'origen celranenc, juntament amb l'exhaustiva consulta de la premsa i dels fons documentals de l'època, permet a l'autora dibuixar un esbós, certament nítid, de la realitat de la població de Celrà des de l'any 1931 fins al 1949, en ple epicentre de la duríssima postguerra que seguí el conflicte civil espanyol. És ben interessant el tarannà que demostra Montse Morales en la presentació que precedeix l'estudi: «Aquest és un treball fet amb tota objectivitat. En cap moment es jutgen les persones i els fets ocorreguts». Els qui han conreat el difícil camp de la història saben que l'objectivitat és difícil, complexa, si no impossible d'assolir en la seva totalitat. Sovint la migradesa de les fonts con-

servades o la mateixa proximitat als fets ocorreguts que es relaten fan que l'empresa es plantegi com a inassolible. La sinceritat de l'autora, per tant, és digna de menció, i sens dubte la manera que té de relatar els fets, els reculls de testimonis orals, la profusió de dades i l'abundància de documentació presentada, a més de l'estil narratiu, planer, del text, fan que la lectura de les pàgines sigui certament plaent. Però l'objectivitat no sols està en mans de qui escriu, sinó també de qui llegeix. I l'autora certament ho sap. I ho deixa a les seves mans, a les nostres, en definitiva.

L'estudi, de més de dues-centes cinquanta pàgines, està estructurat en quatre grans parts, cadascuna de les quals amb unes característiques i unes especificitats pròpies, però sense trencar el relat cronològic dels fets i dels seus principals protagonistes, des de 1931, amb la proclamació de la II República, fins a l'any 1949, en plena post-

guerra espanyola; tot plegat està perfectament emmarcat en un enquadrament històric més ampli, bàsicament català, la qual cosa permet integrar els fets que succeïren a Celrà en els del seu entorn més immediat. En el primer bloc se'ns presenta l'estudi del període comprès entre la proclamació de la II República i l'inici de la Guerra civil, el juliol de 1936, amb especial èmfasi en la situació local de Celrà, la vida dels seus vilatans i la correlació de forces polítiques; el segon bloc està enterament dedicat als fets de la Guerra Civil (1936-1939), als seus protagonistes locals, al naixement dels comitès anti-feixistes, les lleves de soldats, les confiscacions, la vida dels voluntaris celranencs al front de guerra i la dels habitants al mateix poble, amb especial referència a l'arribada d'importants contingents de refugiats que fugien i eren desplaçats pel mateix conflicte; la tercera part estudia la situació que es donà a Celrà amb el final del conflicte, la instauració dels nous règims municipals i la difícil, difícilíssima, vida de les famílies durant els primers anys posteriors a l'acabament del conflicte; finalment, la quarta i darrera part, d'enorme utilitat per als estudiosos, està formada per un important conjunt d'apèndixs documentals que reuneixen un ingent volum d'informació,

entre els quals hi ha des de les nòmimes dels alcaldes i presidents de la població fins a una exhaustiva relació de víctimes de la repressió a la rereguarda, passant per les llistes de voluntaris i morts desapareguts durant el conflicte. Precisament atesa la importància del material documental que ens posa a l'abast l'autora en aquesta darrera part, però, s'hauria agraït que l'estudi anés acompanyat d'alguns índexs temàtics i, sobretot, onomàstics.

Estem davant, per tant, d'una important obra d'estudi local, una obra que honora la tasca portada a terme els darrers anys gràcies a les beques d'investigació que el Patronat Francisc Eiximenis de la Diputació de Girona ofereix periòdicament. A més, també honora investigadors com la Montse Morales i els que agrupa el Taller d'Història de Celrà, que, quasi des de l'anonimat, fa una munió d'anys que ens ofereixen unes publicacions modèliques. Aquesta monografia és un premi a la constància de tants i tants investigadors locals que treballen per recuperar, periòdicament, bocins de la nostra història. Aquesta vegada, Celrà ha estat la població afortunada.

Narcís M. Amich Raurich

La memòria en els arxius

COSTA FERNÁNDEZ, Lluís.

Visions. Sils.

Edicions la Trona.
Girona, 2007. 103 pàgines,
114 imatges.

SOLÉ PERICH, Lluís.

Visions. Bescanó, Estanyol, Montfullà, Vilanna.

Edicions la Trona.
Girona, 2007.
112 pàgines, 120 imatges.

Amb la implantació de les noves tecnologies de la informació i amb el desgast causat pel frenètic ritme de vida del segle XXI és complicat imaginar-se la possibilitat que d'aquí a un parell de segles es pugui realitzar una col·lecció de la història del nostre poble utilitzant els documents que hem generat els darrers anys. Si més no, una col·lecció basada en informació que provingui dels tradicionals arxius documentals i fotogràfics.

Aquest tipus de col·lecció és el cas de Visions. Resseguint els escrits conservats de diversos períodes

de cada poble i amb l'ajut del suport fotogràfic, que facilita al lector situar-se en una altra època, els diferents volums aporten la informació necessària i suficient per fer-se una idea de l'evolució dels municipis al llarg dels segles.

Cada una de les edicions, dedicada a un poble de les comarques de Girona, s'inicia amb un breu resum de la història del lloc, unes línies que posen en context el lector en un espai concret. Imaginem que amb la voluntat d'arribar més enllà dels habitants del poble, el volum dedicat a Bescanó, Estanyol, Montfullà i Vilanna inclou, a la part final del llibre, el resum històric traduït a quatre idiomes oficials.

Aquesta entrada literària obre les portes a les fotografies i als textos, que, per si sols, expliquen pas a pas i agrupats de manera lògica el que va passar en el poble, els fets més destacables que han marcat, d'una manera o d'una altra, la vida dels seus habitants i la seva evolució posterior. La senzilla exposició dels documents, de manera ordenada, ajuda el lector a anar passant les pàgines de la història sense adonar-se'n, amb la curiositat del qui està acaronant el passat entre les seves mans.

La col·lecció Visions és una edició de qualitat que assolix dos objectius: d'una banda, apropar el